דער טראַגישער שידוך

א קוריאָזע פּאַסירונג פונ'ם שטעטלשן לעבן אין צאַרישן רוסלאַנד
טיילווייז ביינעוואוינט און דורכגעלעבט

פון מענדל פייקאָף

מען פירט חתן כלה אין שאַלאַש אריין, פאַרביי די ווייַנשל בויסער וואָס זיינען געוואַקסן אין הויף. דאָרף זיך טרעפן, אַז דעם חתנ'ס קאַפּעליוש האָט זיך פאַרטשעפּעט אַן אַ צוויינ און איז אַראָפּגעפאַלן. איך האָב זיך באַלד אָנגעבויגן, אויפגעהויבן זיין קאַפּעליוש און איך האָב עס אים צוריק אָנגעטאָן אויף זיין קאָפּ, און אַנטערענדיק אים זיין קאַפּעליוש האָב איך באַמערקט ביים זייט פון זיין קאָפּ אַ קליין פליכל, און וועמען איז דען איינגעפאַלן אַז אַט דער פליכל וועט אים ווען עס איז פאַראַראַן און וועט אַמאָל שפּילן נאָר אַ גרויסע ראָל אין אַט דער פּאַסירונג.

אַריינקומענדיק אין שאַלאַש (דאָס איז אַ גרויסער "טענט", וואו די חופּה וועט טשערע איז געפּראַוועט געוואָרן). האָב איך דערזען דעם זינקאַוועד שמש, יאַנקל קאַץ, וועלכער איז געווען דער סאַרווער. איך האָב אים גוט געקאָנט, דעם אידן, און איך האָב זיך מיט אים טאַקע דערפריי. באַלד ווי ער האָט מיך דערזען האָט ער מיר אָנגעשפּאַרט פולע קעשענע מיט לעקאַך און מאַנדל-בייגל און נים אין ער טוט מיר אַ זאָג: "נעדיינ, מענדעלע, אַז איך וועל קומען צו אייך אהיים זאָלסטו מיך האָבן אין זינען..." דאָס האָט ער געמיינט אויסל בראַנפן. ער איז געווען אַ איד וואָס האָט ליב געהאַט דעם ביטערן טראָפּן, און ער פלעגט ביי מיין פאָטער אין שטוב גאַנץ אָפט מאַכן אַ לחיים. ער איז ביי אונז שטענדיק געווען ניט קיין געבעטענער נאַסט.

ווען דער עולם האָט זיך געזעצט אַרום די טישן און מען האָט אָנגעהייבן צו נעמען צו ביסלאַך משקה, האָט דער רב ר' זאַלי פאַרפירט אַ נעשפּרעך אין דער שטיל, מיט דער כלה'ס פאָטער. ער האָט זיך ביי אים נאָכגעפרעגט ווען זיין פאַמיליען לעבן, צי איז ער צופרידן מיט זיין צוויי טער פרוי א. א. וו. און ר' אברהם האָט אים פריינטלאַך געענטפערט אויף אַלע זיינע פראַגן. ער האָט, נאַטירלאַך, באַדורערט וואָס ער איז געבליבן אַן אַלמן, ער האָט אָבער אין דער זעלבער צייט אויסגערעכנט זיין צופרידענהייט וואָס נאָך האָט אים באַשערט אַ גוטע פרוי און אַ באַלעבאַסטע אין שטוב.

דער עולם האָט זיך משמח געווען ביים טיש מיט עסן, טרינקען, נעזאַנג, און שפּעטער מיט טעג. איך, פאַרשטיין זיך, האָב זיך איך אביסל גע'קהל'ט און איך האָב אינגאַנצן פאַרגעסן אויף מיין פאָטערס סטראַשונקעס און וואָס מיך דערוואַרטעט אין דער היים, כאָטש פון "צייט צו צייט ווען איך פלעג זיך באַגעגענען מיט מיין פאָטערס בליקן, פלעגט עס מיר געבן אַ זעץ אין האַרצן אויס מורא פאַר דער "מתנה" וואָס מיין פאָטער וועט מיר אונטערטראָגן אין דער היים. אַזוי האָט דער עולם געהוליעט ביז אין טאָג אַריין און יעדערער האָט זיך צוריקגעקערט אהיים.

צוגעוואָרפן די ווייב

עס איז אַוועק אַ צוויי וואָכן נאָך דער חתונה און דער יונגער באַלעבעסל האָט זיך אָנגעהייבן צו קלייבן אין ווען אַריין. פאַרשטייט זיך, אַז איידער ער איז אַרויס געפאָרן האָט ער דערמאָנט דעם שווער זיינעם אַז אַזוי ווי ער פאָרט אַרויס האַנדלען, וויל ער האָבן זיין נדן, כדי ער זאָל קאָנען פאַרגעסערן זיין געשעפט.

ר' אברהם האָט אָנגעהויבן אונטערשטאַמלען: "פאַרשטייסטו מיך, — האָט ער זיך אָפּגערופן צו זיין איידים — די זעקס הונדערט רובל נדן וועסטו מיט נאָכט הילף קריגן ביז אַ קאַפּיקע. נאָר וואָס זשע דען, איך בין איצט אביסל פאַראייגנט. די חתונה האָט מיר אָפּגעקאָסט אַ שיינע עטלאַכע רובל, וועל איך דיר דערוויַיל געבן 200 רובל. אַ ביסל סחורה האָסטו דאָך, און שפּעטער צו, אויפן עטלאַכע חדשים אַרום, וועל איך דיר אַוועקגעבן דיין נאָכנדן נדן. דיין ווייבל קאָן דערווייַל זיין ביי מיר אין דער היים אין דו פאָר אַרויס האַנדלען.

דער דאָזיקער ענטפער איז דעם יונגן באַלעבעסל ניט געפעלן געוואָרן.

— וואָס הייסט, — האָט ער גע'טענה'ט — צוגעזאָגט 600 און איר גיט בלויז 200. דאָס הייסט איר וויל מיך אָפּנאַרן, אָדער איר האַלט מיך פאַר אַ שווינדלער, וועל איך אייך ווייזן ווי אַזוי צו באַשווינדלען אַן אומשולדיקן מענטש.

אין אַ געוויסן פאַרנאַכט, ווען דער מאַן לאַנגעלייט האָט שוין אויסגעזוינט דעם מאָרך פון אירע בייגער, האָט זי גענומען איר קינד אויף אירע. הענט און זי איז אַוועק אויס'ן גרויסן ברייק. איין סעקונדע, — אַ שפּרונג אין וואַסער און אַ סוף צו אַלע ליידן.

ווען זי איז שוין געווען אויס'ן מיט'ן ברייק, און דאָס וואַסער האָט אונטער איר גערוישט, האָט זי זיך אַרומגעקוקט און זי האָט זיך שטיל צעוויינט און האָט אָנגעהייבן אַליין צו זיך רייד, האַלטנדיק דאָס קינד אויף אירע הענט:

— נאָט, פאַרוואָס האָסטו אַרויפגעוואָרפן אַזאַ גרויסן צאָרן אויף מיר, און פאַר וואָס דאַרף נאָך דערצו ליידן אַן אומשולדיק קינד, וועלכעס קאָן נאָך ניט דו וועלט מיט אַלע אירע פאַלשקייטן. "קינד מיינס" — האָט זי זיך געוועגדעט צו איר לעבעדיקער יתומה", ווען די וואָלסט געקאָנט איצט פאַרשטיין דיין מוטערס האַרץ, ווען איך וואָלט זיך מיט דיר געקאָנט איצט דורכריידן, וואָלט איך דיך געבעטן, אַז דו זאָלסט מיר מוחל זיין וואָס איך, דיין מוטער, וועל באַלד מיט מיינע אייגענע הענט אַי דיך אַי מיך אומברענגען. אָבער אויב עס איז דאָ אַ יענע וועלט, וועלן מיר שוין דאָרטן קיין שטראָף ניט ליידן.

אייזדים האָט אויף שנעל איינגעשפּאַנט זיינע פערד און ער האָט זיך געלאָזט אַרויספאָרן פון הויף. עס האָבן ניט געהאָלפן די געשריי און געוויין פון זיין פרוי. זי האָט זיך גערוקן די האָר פון קאָפּ, זי האָט אים געשלעפּט צוריק פון וואָגן. זי האָט ניט געוואָלט, אַז ער זאָל, צוויי וואָכן נאָך דער חתונה אַוועקפאָרן פון איר אַזאַ צע'כעס'טער. וואָס מער אָבער זי האָט געוויינט, אַלץ מער האָט זיך אין אים אָנגעצונדן די רציחה, ער האָט אַ שמיץ געטאָן די פערד און זיי האָבן זיך האַסטיק אַ ריר געטאָן פון הויף און האָבן אים אַוועקגעטראָגן אין אַזאַ ווי אַ שטורעם. חנה די קריפּל איז געבליבן ליגן אויף דער ערד אַ וויינענדיקע. איר פאָטער און איר שמיף מוטער האָבן זי אַריינגעטראָגן אין שטוב אַ געלעזן, ווען דאָס האָבן זי געטרייסט, אַז ער וועט זיך צוריקקערן צו איר.

דאָס יונגע ווייבל האָט אָנגעהייבן צו באַטראַכטן איר לאַגע. עס איז טרויעריק גענוג ווען אַ יונגע ווייבל בלייבט אין אַזאַ לאַגע ביי איר מוטער, בפרט ביי אַ שטיף מוטער. אַזוי זיינען פאַרלאָפן אַ פּאָר וואָכן און פון איר מאַן האָט זי גאָרנישט ניט געהערט. דאָס האָט זי נאָך מער דער'צער'נט. איצט האָט זי אָנגעהויבן צו באַגרייפן, אַז זי האָט פאַרשפּילט איר לעבן. די שכנים האָבן זי באַרויערט און וואָס מער מען האָט זי באַרויערט, אַלץ מער האָט זי געליטן ביז — אין אַ שיינעם אָוונט, איר אַט איר שטיף מוטער איר אָנגעהייבן גע'בען צו פאַרשטיין, אַז איצט איז זי אַן איבעריקע אין שטוב. די פאַמיליע איז אַן איר גרוים געגוג און מען זיך דאָלייגן פאַרזאָרגן. אַזוי זיינען פאַרלאָפן נאָך אַ פּאָר וואָכן. איר שטיף מוטער האָט איר געמאַכט נאָך עגנער אין שטוב, אַזוי זי האָט אין אַ געוויין טאָג איינגעפאַקט אירע קליידער און איז אַוועקגעפאָרן אין זיך קאָוו. דאַרטן האָט זי זיך באַשטעלט נייען ביי שמעון'בער דעם שניידער. פון פרויען קליידער, און זי האָט געאַרבעט און גע'וויינט אויף איר פינסטער מזל.

די מאַנאָטן זיינען דערווייַל געלאָפן אין צרות און אין טערען, ביז זי האָט דערפילט אַז זי דאַרף אַ מוטער ווערן. איצט האָט זי ערשט ריכטיק דערפילט איר ביטערע לאַגע און עלנט. וואו וועט זי זיך אַהינטאָן מיט אַ פּיצל קינד אויף די הענט, פאַרגעסן פון נאָט און פון לייט. ניטאָ פאַר איר קיין אויסוועג, סיידן מאַכן אַ סוף צו איר לעבן און עס איז איר אַריין אַ געדאַנק — פאַרסמ'ען זיך!

איינמאָל איז זי אַוועק צו קרייזאָנאָור סקין אין אַפּטייק, און זי האָט געקויפט אַ פלעשעלע קאַרבאָליק עסיד. אָבער יעדן יעדן מאָל ווען זי האָט געמאַכט אַ פאַרזוך צו פאַר'סמ'ען זיך, פלעגט זי ווערן אַ פאַרציטערטע פון דעם געדאַנק וואָס זי וועט גלייכצייטיק אויך דערמאָרדן אַן אומשולדיקן נפש. נאָך אַלעמען איז דאָך דאָס קינד ניט קיין ממזר, — האָט זי זיך געטראַכט, — און ווען עס וואָלט אפילו געווען אַ ממזר איז עס דאָך אויך אַן אומשולדיק קינד. דער דאָזיקער געדאַנק האָט זי געפאָלגט און זי האָט באַשלאָסן ניט צו באַגיין קיין זעלבסטמאָרד ביז זי וועט געבאָרן דאָס קינד.

— — — — — — — — — — — —

ווען די צייט איז געקומען איז זי געלעגן געוואָרן, און זי האָט געבאָרן אַ מיידעלע, אַ שיינהייט. דאָס קינד האָט זי געבאָרן אין אַ קליין, אָרעם, שמוציק ציגעלע. גוטע מענשן האָבן אויף איר רחמנות געהאַט און מען פלעגט איר אַריינשיקן שפּייז פאַר איר, און אַלע נויטיקע זאַכן פאַרן קינד. די "באַבע" שיינע-רייזע, האָט שוין דערפאַר געזאָרגט, ווייל מיט אַ קליין קינד אויף די הענט האָט זי ניט געקאָנט גיין אַרבעטן, און זי איז געווען געצוואונגען צו צו נעמען צו ביסלאַך אַרבעט צו זיך אַהיים און אַזוי האָט זי זיך געמוטשעט אויף אירע טעג און יאָרן.

מיט דער צייט האָט זי אָנגעהויבן דורכצומאַכן אַלע שווערע פּראָצעסן פון אַ קינדס האַדעוואַגיע: פּאַקן, מאַזלען און אַלע אַנדערע צרות. דן דחקות און נויט האָט זי נאָך מער אָנגעפאַנגען צו דער שטיקן. דער רחמנות געפיל פון "נוטע מענשן" האָט זיך אָנגעפאַנגען אָפּצוקילן און זי האָט זיך געצאַפּלט, אויפן שווערן לאַכסטן אופן, אין די נעגל פון נויט. זי האָט אַלע אירע האָפענונגען שוין פאַרלאָרן זי האָט שוין מער קיין כחות ניט געהאַט צו קעמפן מיט איר ביטערן שיקזאַל, אַ ווידער אַמאָל איז איר אַרויף אויס'ן גן דאַנק זעלבסטמאָרד! אין דעם האָט געפונען איר איינציקע דערלייזונג באַפרייאונג פון אַ גרויסן אומגלוק.

אין אַ געוויסן פאַרנאַכט, ווען דער מאַן לאַנגעלייט האָט שוין אויסגעזוינט דעם מאָרך פון אירע בייגער, האָט זי גענומען איר קינד אויף אירע. הענט און זי איז אַוועק אויס'ן גרויסן ברייק. איין סעקונדע, — אַ שפּרונג אין וואַסער און אַ סוף צו אַלע ליידן.

ווען זי איז שוין געווען אויס'ן מיט'ן ברייק, און דאָס וואַסער האָט אונטער איר גערוישט, האָט זי זיך אַרומגעקוקט און זי האָט זיך שטיל צעוויינט און האָט אָנגעהייבן אַליין צו זיך רייד, האַלטנדיק דאָס קינד אויף אירע הענט:

— נאָט, פאַרוואָס האָסטו אַרויפגעוואָרפן אַזאַ גרויסן צאָרן אויף מיר, און פאַר וואָס דאַרף נאָך דערצו ליידן אַן אומשולדיק קינד, וועלכעס קאָן נאָך ניט דו וועלט מיט אַלע אירע פאַלשקייטן. "קינד מיינס" — האָט זי זיך געוועגדעט צו איר לעבעדיקער יתומה", ווען די וואָלסט געקאָנט איצט פאַרשטיין דיין מוטערס האַרץ, ווען איך וואָלט זיך מיט דיר געקאָנט איצט דורכריידן, וואָלט איך דיך געבעטן, אַז דו זאָלסט מיר מוחל זיין וואָס איך, דיין מוטער, וועל באַלד מיט מיינע אייגענע הענט אַי דיך אַי מיך אומברענגען. אָבער אויב עס איז דאָ אַ יענע וועלט, וועלן מיר שוין דאָרטן קיין שטראָף ניט ליידן.

ווייל מיר זיינען שוין ביידע אָפּגעקומען אויף דער וועלט. מיר זיינען ביידע געשטראָפט. אומגלוקלאַך, אומשולדיק נפשל מיינער. ווי שיין דיינע אויגלאַך זיינען, ווי אומשולדיק דיין בליק איז, און באַלד וועלן מיר ביידע ליגן געאַרעמט אונטער די ברויזנדע כוואַליעס און מיר וועלן ערגעץ פאַרטראָגן ווערן אין'ס אייביקן אָפּגרונט. קיין קדיש וועט נאָך אונז קיינער ניט זאָגן, קיין טרער וועט אויף אונזער קבר קיינער ניט פאַרגיסן. אַזוי ווי די שטיינער וועלן מיר זינקען און איינגעזונקען ווערן. זיי מיר מוחל מיין קינד... איך קאָן שוין מער ניט דולדן.

(פאַרטזעצונג קומט)

כדי דאָס געדרוקטע וואָרט זאָל מאַכן אַן איינדרוק, מוז עס זיין קינסטלעריש צוזאַמענגעשטעלט און באַרייכערט מיט צוגעפּאַסטע בילדער.

"דאָס אידישע וואָרט"

האָט לעצטנס איינגעריכטעט אַ

קונסט אָפּטיילונג

די דאָזיקע אָפּטיילונג האָט די אויפגאַבע צו ספּעציאַליזירן זיך אין דעם פאַך פון אַרויסגעבן

בילדרייכע, איינדרוקספולע אַדווערטייזינג

וועגן אַלע אייערע געשעפטס אָנגעלעגנהייטן, וועלן מיר גערן מיט אייך דיסקוטירן די פראַגע, ווי אַזוי

צוציען מער קונים

דורך איינדרוקספולע אָנאָנסן — סיי אין דער צייטונג און אויך דורך

צירקולאַרן - קאַטאַלאָגן - בריוו קאַרטלאַך - פּאָסטערס

אונזערע פּרייזן זיינען די מעסיקסטע — אונזער באַדינונג—די ראַיעלסטע

שרייבט אָדער טעלעפאָנירט

THE ISRAELITE PRESS

Phone 52 213

"צוויי רוסלאַנדס"

פּאול מאַריאַן, געוועזענער מיטגליד פון צענטראַל קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פון פראַנקרייך, האָט איצט אָנגעשריבן אַ מערקווירדיקן בוך וועגן סאָוועט רוסלאַנד.

דער שרייבער פון דעם בוך, פּאול מאַריאַן, געהערט איצט צו דער פראַנצויזישער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי. פריער איז ער געווען אַ מיטגליד פון דעם צענטראַל קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פון פראַנקרייך און ער האָט פאַרטראָטן די פראַנצויזישע קאָמוניסטן אין "קאָמינטערן" (קאָמוניסטישן אינטערנאַציאָנאַל) אין מאָסקווע.

מאַריאַן איז אָנגעקומען קיין סאָוועטן־רוסלאַנד אין אָקטאָבער פון דעם יאָר 1927. ער איז געקומען צו די פייערונגען פון דעם צען יאָריקן יובילעאום פון דער אָקטאָבער רעוואָלוציע. אַלס איינער פון די טוער פון דעם קאָמוניסטישן אינטערנאַציאָנאַל, איז ער אין רוסלאַנד אָפּגעווען פופציג מאָנאַטן און פאַר דער צייט האָט ער זיך אויסגעלערנט די רוסישע שפּראַך.

אַריינגעפאָרן קיין רוסלאַנד איז ער, מאַריאַן, אַן אויסגעצייכנטער קאָמוניסט, פול מיט גלויבן און ענטוזיאַזם. אומגעקערט האָט ער זיך אַ פולשטענדיקער אַנטוישטער. ער האָט זיך דאַרטן פעסט איבערצייגט אַז די באַלשעוויסטישע, אַזוי גערופענע "דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט", איז די ערגסטע פאָרם פון שקלאַפעריי, וואָס ס'האָט ווען עס איז עקזיסטירט.

אין איין אָרט פון דעם בוך דערקלערט מאַריאַן, וואָס עס האָט אַזוי שטאַרק אויף אים געוויירקט, וואָס עס האָט אים געמאַכט צו דיינקען אַז די סאָוועטישע אַרבעטער שאַפן פון די טשינאַוניקעס. פאַרלאָזן זיך נישט אויף דיינע ערשטע איינדרוקן פון אַ דעלענאַט. די נאַציאָנאַלע איינגליבע, צווייגנט אַלע אונזערע אַרבעטער צו באַלאַנגען מיט די אַרבעטער.

"אַזוי לאַנג ווי מיין אינפאָרמאַציע וועגן די שלעכטע זייטן פון דער סאָוועטישער אַרדענונג איז געקומען פון אַנגעשטלטע, פון סאָוועטישע באַאַמטע, אפילו פון מיטגלידער פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי, האָב איך עפּעס ניט געוואָלט גלויבן אינגאַנצן", — שרייבט מאַריאַן. "איך האָב אַלץ נישט געוואָלט אָנגענעמען אַלעס, וואָס מען האָט מיר דערציילט און פאַראורסיילט דעם באַלשעוויזם. איך האָב אַלץ געטראַכט, אַז די אַלע מענשן שטאַמען פון אַנדערע קלאַסען, און אפשר מאַכן זיי אַ טעות, און אפשר וויל אייניקע פון זיי מיך אָפּנאַרן.

"איך האָב ביי זיך געטראַכט, אַז אפשר זיינען אַ טייל פון זיי פאַרבלענדעט פון די שלעכטע זייטן פון דער רעוואָלוציע, זיי זיינען פאַרבלענדעט און זיי זעען נישט די אַרבעט פון די פאָלקס מאַסען און די שעפערישע אויפבויאויסזיכטען אויף דער צוקונפט. אָבער ערשט נאָכדעם, ווי אַך האָב דעם זעלביקן באַשולדיקונגס אָפּט, און נאָך אין אַ שאַרפערער פאָרם דערהערט אין מיינע געשפּרעכן מיט אַרבעטער, ערשט דאַמאָלסט האָב איך זיך אָפּגעקערט פון דעם קאָמוניזם און איך בין סוף כל סוף געוואָרן זיין קעגנער".

מאַריאַן איז זייער פאַרזיכטיק אין דעם וואָס ער דערציילט. ער מיידט אויס סעראַציעס. אויב איר ווילט זיך דערוויסן סודות פון דעם אינטימן לעבן פון די סאָוועטישע הערשער, וועט איר אין מאַריאַנס בוך גאָרנישט געפינען. אָבער פאַר די, וואָס ווילן פאַרשטיין דאָס היינטיקע רוסלאַנד, איז מאַריאַנס בוך אומגעהויער וויכטיק.

מאַריאַן האָט געזען צוויי רוסלאַנדס. איין לאַנד איז נאָר אַן אויסערלאַכער אויסזען, אַ מאָסקע, אַן טיף אונטער דער מאָסקע איז פאַרבאָרגן דער אמת'ער פּנים. אין רוסלאַנד, איז אַלץ געווען פּיין. ביי דער גרענץ האָט ער געזען רויטע פאָנען, הויכע שפּיציקע היטלען פון די רויטע אַרמעער, זייערע לאַנגע און גרויסע שינעלן מיט בלישטשענדיקע באַיאָנעטס. [illegible] האָט זיך פאַר אים צענויפגעצאָלט ווערן איין זעאונג: די רוסישע באַלטן לייט.

אָבער ביסלאַכווייז — דערציילט מאַריאַן — האָבן זיך גענומען פאַר'נעבן־ענען צווייפלען. ביי די פון די דעלעגאַציאָנס זיינען געווען מער אויפמערקזאַם און ווייניקער נאַאיוו. אָנגעהויבן האָט זיך מיט דעם, וואָס ערטערווייז האָבן די סאָוועטישע אָנגעשטעלטע געגומען נעבן אַנגעהערנעשן, אַז דער אַנשטאָלט וואָס די געסט באַזוכן איצט, איז אַן אויסנאַם, אַז ער איז ספּעציעל אַרגאַניזירט געווען־רען, אום צו ווייזן אים פאַר אויסלענדישע געסט.

אייניקע דעלעגאַטן האָבן גענומען אויספרעגן די פאַבריק אַרבעטער און די אָנטפערס זיינען פאַר זיי געווען אַ גוואַלד־דיקע איבעראַשונג. עס האָט זיך אַרויס־געשטעלט צום ביישפּיל, אַז אַ פאָטער פון אַ פאַמיליע האָט זיבן קינדער און ער האָט ביי דעם שרעקלאַכן יקרות אין לאַנד פאַרדינט אינגאַנצן דרייסיק דאָלאַר אַ מאָנאַט.

אויסער דעם האָט זיך צופיל געוואָרפן אין די אויגן די שרעקלאַכע אָרימקייט פון דער באַפעלקערונג. די אָפּגעלאָזנקייט פון די נאַסן, און בכלל די אָפּגעשטאַנענקייט פונם גאַנצן לאַנד. נישט ווילנדיק, האָט מען זיך איין מאָל געפרעגט: צי קאָן אַזאַ לאַנד זיין אַ מוסטער פאַר דעם קעמפענדן אַרבעטער קלאַס פון די נרויסע פאַרטגעשריטענע אינדוסטריעלע לענדער און פעלקער?

ביי די פון די דעלעגאַטן וואָס זיינען געווען אין רוסלאַנד נישט לאַנג, זיינען די ווייניקער פון וועלכע פרויען לייַדן באַזונדערס קאָנען אָפּגעשאַפן ווערן אַזוי נערן ווי אַנדערע ווייניקער פאַר וועלכע אַספּירין איז באַצוועקט.

די דאָזיקע טאַבלעטס זיינען שטענדיק אַ גרויסע חילף אין אַזעלכע פאַלן, אַזוי ווי אַספּירין איז אַ פּלוצלונגע קאָפּוויייטיקן דאַרפן ניט שטערן אייערע פּלענער. עס וועט אָפּשטעלן אַ פאַרקילונג, אָדער פאַרלייכטערן דעם קראַנקסטן האַלז: און וועט ברייגנען באַקוועמלאַכקייט דעם שטאַרקסטן ליידנדן פון ניוראַלגיע און ניוראַלדזשיע.

ווען אייער קאָפּ טוט ווי — פון וועלכער עס איז אַזוראַך — ווען אַ פאַרקילונג האָט זיך אַריינגעגאָסן אין אייערע גלידער-אָדער איר פילט יענע טיף-איינגעזעסענע ווייטיקן פון רהר־מאַטיזם, סקיאַטיקע, לאַמבאַגאָ, נעמט אַספּירין און איר קאָנט זיך פאַרלאָזן אויף ריכטיקער הילף.

געמאַכט אין קאַנאַדע.

BAYER ASPIRIN

מאַריאַן האָט זיך אויסגעלערנט רו־סיש אין מען האָט אים אָנגעהויבן צו פאַרשטאַנען אונזער לאַנגע אַזוי ווי דערציילן אַלץ, ווען וואָס אַלע רעדן אין רוסלאַנד. ווען דער נויט, ווען באַאַמטע, ווען אַרבעטסלאָזיקייט, ווען דעם שרעק לאָכן מאַנגל אין וואַוינונגען.

וואָס נעענטער מאַריאַן איז געוואָרן מיט די רוסישע איינוואוינער, אַלץ מער בען זיך געהויצט און מיט שוים אויף אמת'ע נעדאַנקען און געפילן. עס פלעגט איר אַמאָל פאַרקומען אַזוי: צוערשט פלעגט מיט מאַריאַן'ע, פלעגט אַזאַ מענש פלוצלונג אַ מענש ריידן, ווי מען דאַרף, לויט דעם לונג אַ זאָג טאָן: "ווייסט איר וואָס, אַלץ וואָס איך האָב נאָר וואָס געפּרואווט און מיט אַמאָל פלעגט ער זאָגן מיט אַ באַוויין, אין נישט ריכטיק, מיר רוסן, גענעדערט טאָן: — "הערט, איך וועל מוזן אַרויסטראָגן נישט דאָס, וואָס מיר אייך בעסער זאָגן אָפּן, אַז אַלץ, וואָס טראַכטן, ווייל ווען נישט, פאַרלירן מיר אייך דאָ פריער געוואָגט, איז אונזער שטיקל פאַרשפּאַרט.

"איך האָב אַזוי דערשינען אַ בוך וועגן סאָוועט רוסלאַנד מיטן נאָמען "2 רוסלאַנדס".

דער שרייבער פון דעם בוך, פּאול מאַריאַן, געהערט איצט צו דער פראַנצויזישער סאָציאַליסטישער פּאַרטיי. פריער איז ער געווען אַ מיטגליד פון דעם צענטראַל קאָמיטעט פון דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי פון פראַנקרייך און ער האָט פאַרטראָטן די פראַנצויזישע קאָמוניסטן אין "קאָמינטערן" (קאָמוניסטישן אינטערנאַציאָנאַל) אין מאָסקווע.

מאַריאַן איז אָנגעקומען קיין סאָוועטן־רוסלאַנד אין אָקטאָבער פון דעם יאָר 1927. ער איז געקומען צו די פייערונגען פון דעם צען יאָריקן יובילעאום פון דער אָקטאָבער רעוואָלוציע. אַלס איינער פון די טוער פון דעם קאָמוניסטישן אינטערנאַציאָנאַל, איז ער אין רוסלאַנד אָפּגעווען פופציג מאָנאַטן און פאַר דער צייט האָט ער זיך אויסגעלערנט די רוסישע שפּראַך.

אַריינגעפאָרן קיין רוסלאַנד איז ער, מאַריאַן, אַן אויסגעצייכנטער קאָמוניסט, פול מיט גלויבן און ענטוזיאַזם. אומגעקערט האָט ער זיך אַ פולשטענדיקער אַנטוישטער. ער האָט זיך דאַרטן פעסט איבערצייגט אַז די באַלשעוויסטישע, אַזוי גערופענע "דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט", איז די ערגסטע פאָרם פון שקלאַפעריי, וואָס ס'האָט ווען עס איז עקזיסטירט.

אין איין אָרט פון דעם בוך דערקלערט מאַריאַן, וואָס עס האָט אַזוי שטאַרק אויף אים געוויירקט, וואָס עס האָט אים געמאַכט צו דיינקען אַז די סאָוועטישע אַרבעטער שאַפן פון די טשינאַוניקעס. אומגעקערט האָט ער זיך אַ פולשטענדיקער אַנטוישטער. ער האָט זיך דערזען פעסט אויפגעטון אַז די באַלשעוויסטישע, אַזוי גערופענע "דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט", איז די ערגסטע פאָרם פון שקלאַפעריי, וואָס ס'האָט ווען עס איז עקזיסטירט.

אין איין אָרט פון דעם בוך דערקלערט מאַריאַן, וואָס עס האָט אַזוי שטאַרק אויף אים געוויירקט, וואָס עס האָט אים געמאַכט צו דיינקען אַז די סאָוועטישע אַרבעטער שאַפן פון די טשינאַוניקעס. אומגעקערט האָט ער זיך אַ פולשטענדיקער אַנטוישטער. ער האָט זיך דערזען פעסט אויפגעטון אַז די באַלשעוויסטישע, אַזוי גערופענע "דיקטאַטור פון פּראָלעטאַריאַט", איז די ערגסטע פאָרם פון שקלאַפעריי, וואָס ס'האָט ווען עס איז עקזיסטירט.

"נו, וואָס דיינקסטו עפּעס וועגן רוסלאַנד?" — פרעגט ער. איך גיב אים אויבער, ווי באַייסטערט איך בין פון אַלע דינג. ער ווערט טרויעריק: "דו וועסט נאָך בלייבן דאָ לאַנג, זע, קוק זיך גוט אַרום וועסטו זעען די מכה, פון וועלכער מיר ליידן, דעם ביוראָקראַטיזם, די הערשאַפט פון די טשינאַוניקעס, פאַרלאָז זיך נישט אויף דיינע ערשטע איינדרוקן פון אַ דעלענאַט. די נאַציאָנאַלע איינגליבע, צווייגנט אַלע אונזערע אַרבעטער צו באַלאַנגען מיט אַ אַרבעטער. ער האָט אַלץ אויסגעלערנט פון די אויסלענדער. דו לערן זיך אויס רעדן רוסיש און שמור אַל מיט זיי, ווי אַ פריינט, אַן איינענער, וועסטו דערזען".

מאַריאַן ווייזט אַן ווי שווער עס איז צו דערגיין דעם אמת. דער אַפיציעלער אויסערלאַכער אויסזען פאַרדעקט פון די פרעמדע אויגן דאָס "צווייטע רוסלאַנד", דער אמת'ער פּנים ליגט טיף פאַרבאָרגן אונטער אַ מאָסקע, פונקט אַזוי ליגט אויף אַלע איינוואוינער אַן אַפיציעלע מאָסקע פון פאַלשקייט, וועלכע פאַרדעקט זייערע נשמות.

רעגלמעסיקע ווייטיקן?

אַ ייניקע

פרויען ליידן מער פון אַנדערע. אָפט, ווען עס איז ניט נויטיק! די ווייטיקן פון וועלכע פרויען ליידן באַזונדערס קאָנען אָפּגעשאַפן ווערן אַזוי נערן ווי אַנדערע ווייטיקן פאַר וועלכע אַספּירין איז באַצוועקט.

די דאָזיקע טאַבלעטס זיינען שטענדיק אַ גרויסע חילף אין אַזעלכע פאַלן. אין קיינמאָל פאַר קיין פאַל ניט שעדלאַך. (אַספּירין טוט ניט דרייקן דאָס האַרץ).

זעלבסטפאַרשטענדלאַך, זייט איר באַקאַנט מיט די נוצן פון אַספּירין פאַר קאָפּוויייטיק. עס בריינגט אַזאַ שנעלע הילף אַז פלוצלונגע קאָפּוויייטיקן דאַרפן ניט שטערן אייערע פּלענער. עס וועט אָפּשטעלן אַ פאַרקילונג, אָדער פאַרלייכטערן דעם קראַנקסטן האַלז: און וועט ברייגנען באַקוועמלאַכקייט דעם שטאַרקסטן ליידנדן פון ניוראַלגיע און ניוראַלדזשיע.

ווען אייער קאָפּ טוט ווי — פון וועלכער עס איז אַזוראַך — ווען אַ פאַרקילונג האָט אַריינגעגאָסן אין אייערע גלידער-אָדער איר פילט יענע טיף-איינגעזעסענע ווייטיקן פון רהר־מאַטיזם, סקיאַטיקע, לאַמבאַגאָ, נעמט אַספּירין און איר קאָנט זיך פאַרלאָזן אויף ריכטיקער הילף.

געמאַכט אין קאַנאַדע.

BAYER ASPIRIN

THE DOMINION BANK

זעכציקסטער יערלאַכער סטייטמענט

די זעכציקסטע יערלאַכע געזעלשאַפטלעכע פאַרזאַמלונג פון דער דאָמיניאָן באַנק איז אָפּגעהאַלטן געוואָרן אין הויפּט אָפּיס אין טאָראָנטאָ, דעם 28טן יאַנוואַר, 1931, אויף וועלכן דער פּאַלגנדער סטייטמענט פון דער באַנק ווי דעם 31טן דעצעמבער, 1930, איז צוגעשטעלט געוואָרן.

לייעביליטיס

קעפּיטאַל סטאַק איינגעצאָלט		$ 7.000.000.00
רעזערוו פאָנד	$ 9.000.000.00	
באַלאַנס פון פּראָפיט און פאַרלוסט אַקאַונט אַריבערגעטראָגן	444.219.07	
דיווי־דענד נומ. 193, צאָלבאַר 2טן יאַנוואַר, 1931	210.000.00	
באָנוס, איינס פּראָצענט, צאָלבאַר 2טן יאַנוואַר, 1931	70.000.00	
פּריוערדיקע דיווידענדס ניט אויסגעצאָלט	572.00	
		$ 9.724.791.07
		$ 16.724.791.07
טאָטאַל לייעביליטיס צו שערהאַלדערס		
נאָטס פון דער באַנק אין צירקולאַציע	$ 6.577.213.00	
דעפּאָזיטס וואָס טראָגן ניט קיין אינטערעסט	$20.793.982.47	
דעפּאָזיטס וואָס טראָגן אינטערעסט, אַריינגערעכנט אינטערעסט ביז'ן טאָג פון סטייטמענט	86.638.424.51	
		107.432.406.98
אויאַנס אונטער דעם פינאַנץ אַקט		2.000.000.00
באַלאַנס שולדיק צו אַנדערע בענק אין קאַנאַדע		1.207.775.34
באַלאַנס שולדיק צו בענק און בענקינג קאָרעספּאָנדענטן אויסער קאַנאַדע		3.850.281.24
בילס צאָלבאַר		22.146.10
לייעביליטיס ניט אַריינגערעכנט אין די אויבנדערמאָנטע		494.065.41
		121.583.888.07
לעטערס אָף קרעדיט אויסשטייענד		3.415.169.00
		$141.723.848.14

אַסעטס

גאָלד און זילבער מטבעות אין האַנט		$ 1.044.516.77
דאָמיניאָן רעגירונג נאָטס אין האַנט		10.111.310.91
דעפּאָזיטס אין צענטראַלע גאָלד רעזערוון		1.000.000.00
נאָטס פון אַנדערע בענק		754.410.00
אַמעריקאַנער און אַנדערע אויסלענדישע געלדער		136.994.42
טשעקס אויף אַנדערע בענק	